

KARTA OPISU PRZEDMIOTU - SYLABUS

Nazwa przedmiotu

Podstawy lotnictwa cywilnego [S1Lot1>PLC]

Przedmiot

Kierunek studiów

Lotnictwo

Rok/Semestr

1/1

Studia w zakresie (specjalność)

–

Profil studiów

ogólnoakademicki

Poziom studiów

pierwszego stopnia

Język oferowanego przedmiotu

polski

Forma studiów

stacjonarne

Wymagalność

obligatoryjny

Liczba godzin

Wykład

30

Laboratorium

0

Inne (np. online)

0

Ćwiczenia

15

Projekty/seminaria

0

Liczba punktów ECTS

3,00

Koordynatorzy

dr inż. Marta Galant-Gołębiewska

marta.galant-golebiewska@put.poznan.pl

dr inż. Marta Maciejewska

marta.maciejewska@put.poznan.pl

Wykładowcy

Wymagania wstępne

Wiedza: Student ma podstawową wiedzę na temat transportu lotniczego, wiadomości dotyczące zarządzania i organizacji procesów transportowych
Umiejętności: Student potrafi kojarzyć i integrować uzyskane informacje, analizować zjawiska zachodzące w otoczeniu, wyciągać wnioski, formułować i uzasadniać opinie, umiejętność rozwiązywania problemów badawczych przy pomocy metod naukowych
umiejętność znajdowania zależności przyczynowo skutkowych w oparciu o posiadaną wiedzę.
Kompetencje społeczne: umiejętność precyzyjnego formułowania pytań; umiejętność określenia priorytetów ważnych przy rozwiązywaniu stawianych przed nim zadań; umiejętność formułowania problemu badawczego i poszukiwania jego rozwiązania, samodzielność w rozwiązywaniu problemów, umiejętność współpracy w grupie, umiejętność wyszukiwania informacji w literaturze

Cel przedmiotu

Poznanie specyfiki funkcjonowania transportu lotniczego. Przewidywanie struktury władz lotniczych na Świecie, w Europie i w Polsce. Omówienie głównych organizacji lotniczych, ich zakresów odpowiedzialności i zadań. Omówienie Ustawy Prawo Lotnicze. Przedstawienie polityki transportowej w zakresie transportu lotniczego. Prawne aspekty działalności spółek lotniczych (obsługa handlingowa, linie lotnicze, porty lotnicze)

Przedmiotowe efekty uczenia się

Wiedza:

1. ma podstawową wiedzę dotyczącą prawa lotniczego, organizacji działających w lotnictwie cywilnym oraz zna podstawowe zasady funkcjonowania lotnictwa państwowego, ma podstawową wiedzę dotyczącą kluczowych zagadnień funkcjonowania lotnictwa cywilnego [L1_W24]

Umiejętności:

1. potrafi pozyskiwać informacje z różnych źródeł, w tym z literatury oraz baz danych, zarówno w języku polskim jak i w języku angielskim, właściwie je integrować, dokonywać ich interpretacji i krytycznej oceny, wyciągać wnioski, oraz wyczerpująco uzasadniać formułowane przez siebie opinie [L_U01]
2. potrafi odpowiednio posługiwać się technikami informacyjno-komunikacyjnymi, znajdującymi zastosowanie na różnych etapach realizacji przedsięwzięć lotniczych [L_U02]
3. potrafi dostrzec w procesie formułowania i rozwiązywania zadań z transportu lotniczego również aspekty prawne, w szczególności wykorzystać aspekty europejskich i krajowych przepisów prawa lotniczego [L_U05]

Kompetencje społeczne:

1. potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy, m.in. znajdując komercyjne zastosowania dla tworzonego systemu, mając na uwadze nie tylko korzyści biznesowe, ale również społeczne prowadzonej działalności [K_U03]

Metody weryfikacji efektów uczenia się i kryteria oceny

Efekty uczenia się przedstawione wyżej weryfikowane są w następujący sposób:

Wykład: egzamin pisemny lub ustny z treści przerabianych na zajęciach

Ćwiczenia: kolokwium zaliczeniowe

Treści programowe

1. Organizacja Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego ICAO i inne organizacje lotnicze (Eurocontrol, EASA, PAŻP, ULC). Konwencje zarządzające żeglugę powietrzną. Historyczne uwarunkowania prawa lotniczego i struktury jego funkcjonowania.
2. Unia Europejska w aspekcie lotnictwa cywilnego (instytucje europejskie, zasady regulacji rynku w UE)
3. Międzynarodowe organizacje i instytucje lotnictwa cywilnego (ICAO, IATA, EASA, EUROCONTROL)
4. Organizacja i zarządzanie lotnictwem wojskowym w Polsce
5. Przepisy lotnicze i polityka transportowa (Ustawa Prawo Lotnicze, Konwencja ICAO i charakterystyka jej aneksów, przepisy JAR-OPS)
6. Linie lotnicze (zasady funkcjonowania, alianse), przewozy pocztowe i towarowe, lotnictwo ogólne i rekreacyjne
7. Prawne aspekty krajowego programu ochrony lotnictwa cywilnego
8. Eksploatacja statków powietrznych (Załącznik 6 ICAO). Międzynarodowe ujęcie w transporcie zarobkowym i lotnictwie ogólnym (samoloty) oraz operacjach śmigłowców
9. Licencjonowanie personelu (Załącznik 1 ICAO). Omówienie podstawowych licencji lotniczych, wymagania stawiane kandydatom, klasy orzeczeń lekarskich. Licencjonowanie personelu naziemnego (Kontrolerzy, Informatorzy, Mechanicy).
10. Znaki przynależności państwowej oraz rejestracyjne (Załącznik 7 ICAO), Zdarność do lotu statków powietrznych (Załącznik 8 ICAO) oraz Ułatwienia (Załącznik 9 ICAO)

Treści realizowane w ramach zajęć ćwiczeniowych:

1. Wprowadzenie do tematyki Prawa Lotniczego
2. Analiza podstawowych źródeł prawnych Prawa Lotniczego
3. Case study na temat badania wypadków lotniczych
4. Podział przedstrzeni powietrznej

5. Zasady naliczania opłat za przestrzeń powietrzną
6. Case study na temat odszkodowań w lotnictwie cywilnym

Tematyka zajęć

Program zajęć wykładowych obejmuje następujące zagadnienia:

1. Konwencje w lotnictwie cywilnym, wolności techniczne,
2. Europeizację prawa lotniczego
3. Podział przestrzeni powietrznej.
4. Przepisy ruchu lotniczego
5. Służby ruchu lotniczego
6. Organizacje lotnicze rządowe
7. Organizacje lotnicze pozarządowe
8. Lotnictwo komercyjne
9. Licencjonowanie personelu lotniczego
10. Znaki przynależności państwowej oraz rejestracyjne

Program zajęć ćwiczeniowych obejmuje następujące zagadnienia:

1. Wprowadzenie do tematyki Prawa Lotniczego
2. Analiza podstawowych źródeł prawnych Prawa Lotniczego
3. Case study na temat badania wypadków lotniczych
4. Podział przestrzeni powietrznej - tworzenie profilu przelotu
5. Zasady naliczania opłat za przestrzeń powietrzną
6. Case study na temat odszkodowań w lotnictwie cywilnym

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny (konwencjonalny) (przekaz informacji w sposób usystematyzowany) – może mieć charakter kursowy (propedeutyczny) lub monograficzny (specjalistyczny)

Gry dydaktyczne (według pewnych reguł: symulacyjne (odtworzenie złożonych sytuacji problemowych), decyzyjne (podejmowanie decyzji jako proces sekwencyjny))

Literatura

Podstawowa

1. Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (Dz.U. z 2020 r. poz. 1970)
2. Konwencja o międzynarodowym lotnictwie cywilnym, podpisana w Chicago dnia 7 grudnia 1944 r. - Konwencja chicagowska (Dz. U z 1959 r. Nr 35, poz. 212, z późn. zm) wraz z załącznikami
3. Doc 4444 - Zarządzanie ruchem lotniczym
4. Doc 7030/4 - Regionalne Procedury Uzupełniające dla Regionu Europy
3. Żylicz. M .Międzynarodowe prawo lotnicze , Lexis, Warszawa 2011
4. Compa.M . Przepustowość przestrzeni powietrznej. WLOP Dęblin 2009

Uzupełniająca

1. Zarządzanie ruchem lotniczym w przestrzeni powietrznej RP, WLOP, Warszawa 2002.
2. Materiały szkoleniowe, wewnętrzne Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

	Godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	75	3,00
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	45	2,00
Praca własna studenta (studia literaturowe, przygotowanie do zajęć laboratoryjnych/ćwiczeń, przygotowanie do kolokwium/egzaminu, wykonanie projektu)	30	1,00